EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION (EU) 2021/1615

av den 29 april 2021

med de iakttagelser som utgör en del av beslutet om ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån för budgetåret 2019

EUROPAPARLAMENTET UTFÄRDAR DENNA RESOLUTION

— med beaktande av sitt beslut om ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån för budgetåret 2019,

— med beaktande av artikel 100 och bilaga V i arbetsordningen,

— med beaktande av yttrandet från utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor,

— med beaktande av betänkandet från budgetkontrollutskottet (A9-0081/2021), och av följande skäl:

A. Enligt inkomst- och utgiftsberäkningen ([1]) för Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (*byrån*) uppgick den slutliga budgeten för budgetåret 2019 till 330 107 000 EUR, vilket är en ökning med 14,36 % jämfört med 2018. Byråns budget kommer i huvudsak från unionsbudgeten.

B. Enligt artikel 80.1 i förordning (EU) 2019/1896 ([2]) ska den europeiska gräns- och kustbevakningen garantera skyddet av de grundläggande rättigheterna när den utför sina uppgifter enligt den förordningen i enlighet med relevant unionsrätt, särskilt Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (stadgan), och relevant internationell rätt, däribland 1951 års konvention angående flyktingars rättsliga ställning, 1967 års protokoll till denna, konventionen om barnets rättigheter samt skyldigheter avseende rätten till internationellt skydd, särskilt principen om non-refoulement. Genom förordning (EU) 2019/1896 har byrån inte bara fått nya resurser på området grundläggande rättigheter, utan det har också inrättats en ny, övergripande intern oberoende mekanism som ska övervaka att byråns operativa verksamhet är förenlig med de grundläggande rättigheterna. Denna mekanism bygger på den förstärkta roll och det ökade oberoende som byråns ombud för grundläggande rättigheter har fått. Ombudet rapporterar till styrelsen men har också blivit en delegerad myndighet med rätt att tillsätta sin egen personal.

C. Enligt förordning (EU) 2019/1896 ska ombudet för grundläggande rättigheter bistås av ett biträdande ombud för grundläggande rättigheter samt minst 40 övervakare av grundläggande rättigheter som agerar under överinseende av ombudet för grundläggande rättigheter som dennes ”ögon och öron” på fältet.

D. I färdplanen för genomförandet av den europeiska gräns- och kustbevakningen 2.0, som byrån och kommissionen upprättade i juli 2019, betonades behovet att anpassa de relevanta ramarna för övervakning av grundläggande rättigheter till bokstaven och andan i förordning (EU) 2019/1896, i synnerhet när det gäller rekryteringen av 40 övervakare av grundläggande rättigheter senast den 5 december 2020.

E. Revisionsrätten fastställer i sin rapport om årsredovisningen för byrån för budgetåret 2019 (*revisionsrättens rapport)* att man har uppnått en rimlig säkerhet om att byråns räkenskaper är tillförlitliga och att de underliggande transaktionerna är lagliga och korrekta. Revisionsrätten inledde nyligen en granskning för att undersöka om byrån hittills har gett ändamålsenligt stöd till medlemsstaterna i genomförandet av den europeiska integrerade gränsförvaltningen, som kommer att slutföras under 2021.

([1]) EUT C 143, 30.4.2020, s. 6.

([2]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1896 av den 13 november 2019 om den europeiska gräns- och kustbevakningen och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1052/2013 och (EU) 2016/1624 (EUT L 295, 14.11.2019, s. 1).

F. Europeiska ombudsmannen har inlett en undersökning (CASEOI/5/2020/MHZ) för att bedöma hur byrån hanterar påstådda kränkningar av de grundläggande rättigheterna, i synnerhet hur effektivt och transparent byråns klagomålsmekanism fungerar för dem som anser att deras rättigheter har kränkts i samband med byråns gränsinsatser, liksom den roll som innehas av byråns ombud för grundläggande rättigheter och dennes oberoende.

G. Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) har inlett en undersökning rörande byrån till följd av anklagelser om trakasserier, misskötsamhet och avvisningar av migranter.

H. Sedan december 2019 har byrån ett nytt mandat som kännetecknas av en betydande och väsentlig ökning i fråga om uppdrag och personal, vilket kräver en tillräcklig budget.

Budgetförvaltning och ekonomisk förvaltning

1. Europaparlamentet noterar med tillfredsställelse att insatserna för uppföljning av budgeten under budgetåret 2019 resulterade i ett budgetgenomförande på 99,84 %, vilket är en ökning med 1,46 % jämfört med 2018. Parlamentet noterar med oro att genomförandegraden för betalningsbemyndigandena var låg, bara 69,13 %, vilket innebär en minskning med 0,56 % jämfört med 2018.

2. Europaparlamentet noterar att det av revisionsrättens rapport framgår att byrån under 2019 hade finansieringsavtal med samarbetsländer om operativ verksamhet, vilka utgjorde 55 % av byråns budget. Parlamentet noterar att byrån 2019 vidtog åtgärder för att förbättra förhandskontrollerna och återinförde efterhandskontroller av ersättningar. Parlamentet oroas av att revisionsrätten betonar att ersättningen för utrustningsrelaterade kostnader fortfarande baseras på faktiska kostnader, och beklagar djupt att planen på att övergå till enhetsbaserad utgiftsersättning ännu inte har gett några resultat. Parlamentet betonar att förfarandet inte har slutförts trots att det handlar om en återkommande situation som togs upp under det föregående ansvarsfrihetsförfarandet. Parlamentet noterar med stor oro att det av revisionsrättens rapport framgår att samarbetsländer begärt ersättning för kostnader utan att alltid bifoga fakturor eller andra bevis som styrker de faktiska kostnader som uppstått i verksamheten, och att det förekom förseningar vad gäller inlämningen av styrkande handlingar. Samtidigt understryks det i revisionsrättens rapport att det är samarbetsländernas skyldighet att i tid lämna in korrekta styrkande handlingar tillsammans med sina ersättningsanspråk. Parlamentet noterar att det av byråns svar framgår att byrån under efterhandskontrollen verifierade de ifrågasatta utgifterna med bankutdrag och att betalningsmottagaren underrättades om att proformafakturor inte längre skulle accepteras som styrkande handlingar även om sådana fakturor var förenliga med det gällande nationella regelverket. Förseningar beträffande inlämning av styrkande handlingar var kopplade till genomförandet av en förenklad bidragsordning för utplacering av tjänstemän. Slutbetalningsförfarandet förlängdes därför avsevärt 2019 för att säkerställa en sund ekonomisk förvaltning. Parlamentet är djupt missnöjt med det bristande engagemanget från byråns ledning för att ta itu med denna situation. Parlamentet uppmanar byrån att sätta stopp för alla återstående utgiftsersättningar för ersättningsanspråk som inte styrks av fakturor. Byrån uppmanas kraftfullt att omedelbart slutföra övergången till enhetsbaserad utgiftsersättning och att fullt ut tillämpa alla principer för sund ekonomisk förvaltning.

3. Europaparlamentet beklagar att det av revisionsrättens rapport framgår att byrån i ett sent skede av projektet hade ändrat kontraktsvillkoren för utförda reparations- och ombyggnadsarbeten i byråns lokaler och att den hade infört en möjlighet till förskottsbetalning för arbeten som ännu inte hade slutförts. Ursprungligen skulle dock betalningar endast göras när arbetena blivit godkända. Till följd av detta kunde byrån inte utföra en viktig del av kontrollen, och förbrukningen av medel återspeglade inte arbetenas faktiska fortskridande, något som parlamentet ser med stor oro på. Parlamentet noterar att det av byråns svar framgår att förfinansieringen var en lösning som gjorde att reparations- och ombyggnadsarbetena i byggnaden kunde fortsätta och att byråns centrala kontroll var intakt eftersom förfinansieringen betalades till hyresvärden som inte fick göra någon betalning till entreprenören förrän en del av de avslutade arbetena hade accepterats av byrån. Hyresvärden återförde alla icke utnyttjade medel till byrån, och allt detta garanterades genom avtalsenliga skyddsåtgärder Parlamentet uppmanar byrån att se över sina mekanismer för sådana betalningar och se till att principerna om sund ekonomisk förvaltning följs.

4. Europaparlamentet anser att byråns förklaring är synnerligen klen, mot bakgrund av uppgifter om ett eventuellt bedrägerifall med polsk it-programvara där ett liknande tillvägagångssätt tillämpats.

5. Europaparlamentet pekar på medierapporteringen om kostsamma årliga evenemang, som kostade nästan en halv miljon euro 2019. Parlamentet påminner om att byrån finansieras med pengar från unionens skattebetalare. Parlamentet välkomnar därför byråns beslut att stoppa det kostsamma årliga evenemanget. Parlamentet uppmanar byrån att vara mer försiktig i sitt genomförande av budgeten när det gäller anordnandet av evenemang.

Verksamhetsresultat

6. Europaparlamentet noterar att byrån använder vissa åtgärder som centrala resultatindikatorer för att bedöma mervärdet av sin verksamhet och att den även använder andra åtgärder för att förbättra sin budgetförvaltning, såsom onlineenkäter för att mäta tillfredsställelse, utvärdering av sena betalningar och vakansgrad. Parlamentet uppmanar byrån att klargöra varför ”nekad inresa” ingår i de centrala resultatindikatorerna.

7. Europaparlamentet betonar byråns väsentliga roll som hörnstenen i unionens insatser för att skydda området med frihet, säkerhet och rättvisa och garantera den fria rörligheten utan kontroller vid de inre gränserna. Parlamentet understryker att byrån, genom att möjliggöra ett gemensamt utnyttjande av resurser och medel på unionsnivå inom migrationspolitiken, är det främsta verktyget för solidaritet inom unionen på detta område.

8. Europaparlamentet noterar att förordning (EU) 2019/1896 antogs den 13 november 2019 och trädde i kraft den 4 december 2019, med ett utökat mandat och större resurser, inbegripet inrättandet av den permanenta kåren med verkställande befogenheter. Parlamentet konstaterar att byrån blev tvungen att genomföra en omfattande intern omstrukturering och hantera utmaningen att utforma nya arbetsuppgifter för att uppfylla bestämmelserna i det nya mandatet. Antalet handläggare som skulle anställas av byrån under 2020 minskade på ett oförutsett sätt, vilket ledde till justeringar i byråns tjänsteförteckning. Parlamentet är bekymrat över hur länge diskussionen mellan byrån och kommissionen om dessa justeringar har pågått. Parlamentet uppmanar kommissionen och byrån att snabbt hitta en lämplig lösning för att se till att byråns nya mandat genomförs på rätt sätt och inom utsatt tid.

9. Europaparlamentet understryker de utmaningar som byrån står inför till följd av den långa planeringscykel som leder fram till antagandet av det samlade programdokumentet, mot bakgrund av den instabila miljö i vilken byrån verkar.

10. Europaparlamentet noterar att EU:s första tekniska och operativa integrerade gränsförvaltningsstrategi antogs i mars 2019.

11. Europaparlamentet noterar att byrån har tagit ledningen i initiativet för att inrätta ett gemensamt utrymme för sambandskontor i Bryssel för RIF-byråerna, i syfte att effektivisera resursanvändningen, dela faciliteter och tjänster och stärka nätverkseffekterna. Parlamentet noterar även att en administrativ ordning med kraven för det gemensamma kontorsutrymmet och villkoren för samarbete mellan partnerna håller på att slutföras och att de kommande stegen, som planeras för perioden 2020–2021, är upphandling, inredning och slutligen flytt till de nya lokalerna.

12. Europaparlamentet uttrycker stor oro över att det av revisionsrättens iakttagelser från det föregående året framgår att byrån fortfarande inte har någon heltäckande kontinuitetsplan som godkänts av styrelsen, trots att byrån flyttade till sina nuvarande lokaler 2014. Parlamentet noterar att det av byråns svar framgår att det håller på att tas fram en tillfällig kontinuitetsstrategi och en tillfällig kontinuitetsplan och att kontinuitetsplanen förväntades antas under 2020. Parlamentet uppmanar byrån att rapportera till den ansvarsfrihetsbeviljande myndigheten angående kontinuitetsplanens antagande- och genomförandefaser.

13. Europaparlamentet konstaterar att byrån enligt artikel 80.1 i förordning (EU) 2019/1896, med bidrag från och med förbehåll för ett godkännande från ombudet för grundläggande rättigheter, ska utarbeta, genomföra och vidareutveckla en strategi och handlingsplan för grundläggande rättigheter, inklusive en effektiv mekanism för att övervaka att de grundläggande rättigheterna respekteras i hela byråns verksamhet. Strategin bör genomföras genom att handlingsplanen säkerställer praktiska skyddsåtgärder för grundläggande rättigheter som fungerar som rättesnöre för genomförandet av byråns operativa verksamhet. Parlamentet beklagar djupt att handlingsplanen ännu inte har antagits.

14. Europaparlamentet beklagar djupt att ombudet för grundläggande rättigheter, trots upprepade uppmaningar från parlamentet och en betydande allmän personalökning för byrån, fortfarande saknar tillräckliga personalresurser, vilket tveklöst försvårar för ombudet att på ett korrekt sätt utföra sina uppgifter. Parlamentet uppmanar enträget byrån att ge sitt ombud för grundläggande rättigheter tillräckliga resurser och tillräckligt med personal, särskilt med hänsyn till vidareutvecklingen och genomförandet av byråns strategi för att övervaka och säkerställa skyddet av de grundläggande rättigheterna. Byrån påminns om vikten av att iaktta tjänsteföreskrifterna för tjänstemän i Europeiska unionen och anställningsvillkoren för övriga anställda i unionen, vilka fastställs i rådets förordning (EEG, Euratom, EKSG) nr 259/68 ([3]). Parlamentet uppmanar byrån att inrätta en mekanism genom vilken byrån regelbundet informerar Europaparlamentets ledamöter om pågående insatser, inbegripet om allvarliga incidenter och andra rapporter om våld och bristande respekt för de grundläggande rättigheterna vid de yttre gränserna.

15. Europaparlamentet betonar att byrån behöver skynda på digitaliseringen i fråga om intern verksamhet och ledningsförfaranden. Parlamentet betonar att byrån måste fortsätta att vara proaktiv i detta avseende för att till varje pris undvika en digital klyfta mellan byråerna. Alla nödvändiga säkerhetsåtgärder måste emellertid vidtas för att undvika att de behandlade uppgifternas onlinesäkerhet äventyras.

16. Europaparlamentet noterar utifrån byråns svar att en intern grupp för IKT-säkerhet och cybersäkerhet har inrättats. Parlamentet uppmuntrar byrån att slutföra sin handlingsplan för cybersäkerhet 2020–2025 utan onödigt dröjsmål. Parlamentet uppmanar kommissionen att hjälpa byrån att hitta lösningar för att påskynda digitaliseringen av byrån.

17. Europaparlamentet välkomnar inrättandet av ett register över handlingar, men anser att det nuvarande registret inte uppfyller de rättsliga kraven i förordning (EG) nr 1049/2001 ([4]), eftersom alla handlingar som byrån producerar eller har i förvar bör föras in i registret. Parlamentet konstaterar att byrån i enlighet med artikel 4 i denna förordning ska vägra tillgång till handlingar om det ligger i allmänhetens intresse vad gäller allmän säkerhet, försvar och militära frågor, internationella förbindelser eller unionens eller en medlemsstats finansiella, monetära eller ekonomiska politik. Parlamentet upprepar sin uppmaning till byrån att säkerställa full transparens i all sin verksamhet. Med tanke på att byråns totala budget förväntas bli ännu mycket större under de kommande åren och att byrån fått utökade ansvarsområden uppmanar parlamentet dessutom byrån att lämna mer detaljerad information om genomförandet av sin budget för operativ verksamhet per kapitel, med en noggrann förteckning över vilken verksamhet som finansieras under de olika artiklarna och punkterna. Parlamentet beklagar att revisionsrättens rapport endast bedömer om byråns utgifter är lagliga och korrekta. Med tanke på storleken på byråns budget och dess omfattning uppmanas revisionsrätten att göra en mer kvalitativ bedömning av byråns verksamhetsresultat i framtiden, vilket skulle göra det möjligt för den ansvarsfrihetsbeviljande myndigheten att bättre bedöma hur byråns budget används.

Personalpolitik

18. Europaparlamentet beklagar att endast 75,83 % av tjänsterna i tjänsteförteckningen var tillsatta den 31 december 2019. Av de 484 tillfälliga tjänster som får tillsättas enligt unionsbudgeten (jämfört med 418 beviljade tjänster 2018) hade 367 tillsatts. Parlamentet noterar att 214 kontraktsanställda och 168 utstationerade nationella experter dessutom arbetade för byrån 2019.

19. Europaparlamentet konstaterar att det pågår ett förfarande för rekrytering av ombudet för grundläggande rättigheter, det biträdande ombudet för grundläggande rättigheter och övervakarna av grundläggande rättigheter. Parlamentet understryker det nära samarbetet under 2019 mellan byrån och Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter kring fastställandet av de särskilda urvalskriterierna för rekryteringen av ombudet för grundläggande rättigheter och de 40 övervakarna av grundläggande rättigheter. Parlamentet beklagar emellertid förseningarna i rekryteringsförfarandena. Parlamentet påminner om att byrån enligt förordning (EU) 2019/1896 senast den 5 december 2020 skulle ha rekryterat minst 40 övervakare av grundläggande rättigheter. Parlamentet noterar att den första gruppen av övervakare av grundläggande rättigheter skulle ha rekryterats i mars 2021. Arbetsuppgifterna för ombudet för grundläggande rättigheter har utökats genom förordning (EU) 2019/1896, och det blev därför nödvändigt att definiera uppdraget som en tjänst på mellanchefsnivå som kräver ett särskilt uttagningsförfarande. Dessa organisatoriska och personalrelaterade förändringar har skapat oklarheter i fråga om rättsliga konsekvenser och genomförande. Parlamentet uppmanar byrån att prioritera hanteringen av grundläggande rättigheter. Parlamentet insisterar därför på att byrån utan onödigt dröjsmål rekryterar de 40 övervakarna av grundläggande rättigheter på lämplig handläggarnivå (AD) i enlighet med kraven i artikel 110.6 i förordning (EU) 2019/1896 och ser till att de framtida övervakarna av grundläggande rättigheter har den ställning de behöver för att kunna utföra sina uppgifter på ett oberoende sätt.

([3]) EUT L 56, 4.3.1968, s. 1.
([4]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar (EUT L 145, 31.5.2001, s.43).

20. Europaparlamentet är oroat över den ojämna könsfördelning som inrapporterades för 2019, särskilt i styrelsen (48 män och 8 kvinnor). Parlamentet uppmanar byrån att åtgärda den ojämna könsfördelningen i styrelsen. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att beakta vikten av att säkerställa jämn könsfördelning när de nominerar sina ledamöter till byråns styrelse.

21. Europaparlamentet noterar att byrån den 1 augusti 2019 antog en policy för skydd av enskildas värdighet och förebyggande av trakasserier. Parlamentet uttrycker sin oro över de fem fall av trakasserier som byrån rapporterade 2019 och noterar att visselblåsare på senare tid har framfört ytterligare anklagelser om trakasserier. Parlamentet uppmanar styrelsen att bedöma huruvida byråns policy för skydd av enskildas värdighet och förebyggande av trakasserier är korrekt tillämpad och ändamålsenlig.

22. Europaparlamentet uttrycker oro över rapporter från journalistiska utredningar om höga tjänstemäns attityd till personal på lägre befattningar. Parlamentet framhåller särskilt sin oro över rapporterna om förolämpningar och respektlöst beteende gentemot personalen samt påståendena om att byråns kontrollmekanismer håller på att bli mindre effektiva. Parlamentet noterar att byrån inte hade rapporterat några officiella klagomål om dessa åtgärder. Parlamentet noterar att arbetsgruppen för granskning av Frontex, i enlighet med sitt mandat, kommer att övervaka byråns interna förvaltning, inbegripet förfaranden för rapportering och hantering av klagomål. Parlamentet uppmuntrar byrån att samarbeta med arbetsgruppen för granskning av Frontex för att reda ut eventuella oklarheter i detta avseende och följa upp framtida rekommendationer om denna aspekt av byråns funktionssätt.

23. Europaparlamentet noterar att det av revisionsrättens rapport framgår att byrån 2019 fortsatte att rekrytera ny personal i linje med sitt utökade mandat. Under året tillkom 218 nya medarbetare. Även om rekryteringsförfarandet kan betraktas som en framgång bör byrån förbättra vägledningen till ledamöterna i uttagningskommittén och noggrannare kontrollera kandidaternas ekonomiska rättigheter för löneutbetalningarna. Parlamentet noterar att det av byråns svar framgår att byrån anordnar utbildning för uttagningskommitténs ledamöter så att de har den kunskap de behöver för att utföra sina uppgifter, samtidigt som det handlingsutrymme och oberoende som alla uttagningskommittéer har respekteras. De rättigheter som fastställts för de anställda meddelades den 6 februari 2020, efter att lönelistan publicerats och verkställts. Parlamentet noterar att de nyanställdas löner kontrolleras mot detta beslut om rättigheter och att de nyanställda måste informeras senast den 12:e dagen i månaden om avvikelser upptäcks. Parlamentet konstaterar bekymrat att det i medierna den senaste tiden har publicerats uppgifter enligt vilka byrån inte på ett korrekt sätt informerat sökandena om rekryteringsförfarandenas status. Parlamentet uppmanar byrån att förbättra sin kommunikation i detta avseende.

24. Europaparlamentet noterar att 2019 var det fjärde året av den femåriga tillväxtplanen efter antagandet av förordning (EU) 2016/1624 ([5]), som avsevärt ökade byråns budget och personalresurser. Parlamentet noterar att byrån hade börjat gå över till ett papperslöst, molnbaserat e-rekryteringssystem, som förväntades vara klart att tas i drift under sommaren 2020. Parlamentet noterar även att byrån har svårt att locka till sig lämpliga externa kandidater och säkerställa en sund geografisk balans, huvudsakligen på grund av den låga korrigeringskoefficienten. Parlamentet understryker att korrigeringskoefficienterna varierar avsevärt från en medlemsstat till en annan, vilket allvarligt påverkar möjligheterna för byråer i medlemsstater med lägre korrigeringskoefficienter att rekrytera och behålla personal och expertis. Byråer som ligger i länder med en låg korrigeringskoefficient bör få ytterligare stöd från kommissionen för att vidta de kompletterande åtgärder som krävs för att göra dem mer attraktiva för befintlig och blivande personal. Parlamentet uppmanar kommissionen att bedöma konsekvenserna av att tillämpa lönekorrigeringskoefficienter på grundval av en regional snarare än en nationell bedömning samt huruvida detta är genomförbart. Parlamentet betonar att huvudkontoren för byråer som är belägna i medlemsstater med lägre korrigeringskoefficienter vanligtvis är placerade i huvudstäderna, där bostads- och levnadskostnaderna är betydligt högre än på andra platser i länderna.

25. Europaparlamentet uttrycker stor oro över att byråns verkställande ledning, trots att den redan i mars 2019 var medveten om de ändringar som trädde i kraft i december 2019 med avseende på rollen och befogenheterna för ombudet för grundläggande rättigheter och övervakarna av grundläggande rättigheter, inte vidtog nödvändiga åtgärder för att anpassa sig till dessa förändringar, vilket ledde till upprepade förseningar i genomförandet av bestämmelser om respekten för grundläggande rättigheter inom byrån. Parlamentet beklagar djupt det sätt på vilket den verkställande direktören beslutade att kringgå styrelsen i förfarandet för att ersätta ombudet för grundläggande rättigheter i slutet av 2019. Parlamentet konstaterar med oro att förfarandet hade inletts precis när ombudet kom tillbaka från en långvarig sjukskrivning och då fick beskedet med mycket kort varsel. Parlamentet betonar att byrån blev tvungen att skjuta upp offentliggörandet av rekryteringsmeddelandet för tjänsten som ombud för grundläggande rättigheter på grund av bristande efterlevnad av gällande lagstiftning. Parlamentet framhåller kommissionens kommentar att situationen ”helt enkelt var olaglig”. Tjänsten som ombud för grundläggande rättigheter är för närvarande tillfälligt besatt med en tidigare medarbetare i den verkställande direktörens kansli. Parlamentet är

([5]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1624 av den 14 september 2016 om en europeisk gräns- och kustbevakning och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 och upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 863/2007, rådets förordning (EG) nr 2007/2004 och rådets beslut 2005/267/EG (EUT L 251, 16.9.2016, s. 1).

allvarligt oroat över rapporteringen i medierna om att den verkställande direktören upprepade gånger ignorerat rapporter och råd från ombudet för grundläggande rättigheter angående byråns insatser i flera medlemsstater. Parlamentet understryker att byrån fram till februari 2021 inte hade rekryterat en enda person som övervakare av grundläggande rättigheter. Parlamentet uttrycker allvarlig oro över kommissionens anmärkningar om byråns ovilja att genomföra riktlinjer från kommissionen avseende rekrytering, inbegripet rekryteringen av ombudet för grundläggande rättigheter och övervakarna av grundläggande rättigheter, vilket ytterligare hindrat och försenat detta förfarande. Byrån uppmanas eftertryckligen att till fullo uppfylla alla skyldigheter som följer av förordning (EU) 2019/1896 och att rapportera till den ansvarsfrihetsbeviljande myndigheten om de framsteg som görs.

26. Europaparlamentet konstaterar att ombudet för grundläggande rättigheter valdes ut vid styrelsemötet i mars och kommer att tillträda den 1 juni 2021. Parlamentet noterar att i april 2021 hade 15 sökande till tjänster som övervakare av grundläggande rättigheter tackat ja till byråns erbjudande om anställning, varav tio kommer att anställas som AST 4 och fem som AD 7, och de förväntas tillträda i mitten av juni och början av juli 2021.

27. Europaparlamentet noterar att genomförandet av förordning (EU) 2019/1896 medförde förändringar i byråns organisationsstruktur. Parlamentet noterar att det var nödvändigt att fastställa och utvärdera de tre vice verkställande direktörernas portfölj. Parlamentet noterar att styrelsen antog en ändrad organisationsstruktur för byrån i december 2020. Parlamentet betonar att de tre vice verkställande direktörerna behöver tydligt definierade befogenheter och ansvarsområden för att öka transparensen och kapaciteten att agera.

28. Europaparlamentet uppmuntrar byrån att föra en långsiktig personalpolitik som behandlar balansen mellan arbete och privatliv, livslång vägledning och karriärutveckling, jämn könsfördelning, distansarbete, geografisk balans samt rekrytering och integrering av personer med funktionsnedsättning.

Upphandling

29. Europaparlamentet noterar att byrån, genom sin inspektions- och kontrollenhet, deltar i det resultatutvecklingsnätverk som förvaltas av nätverket för unionens byråer. Parlamentet noterar att byrån även deltar i EU-byråernas nätverk av upphandlingsansvariga, som granskar interinstitutionella anbud vad gäller behov och finansiella resurser.

30. Europaparlamentet noterar byråns upphandling 2020 av fjärrstyrda luftfartygssystem för medelhög höjd och lång uthållighet för maritim flygövervakning inom ett ramavtal på totalt högst 50 miljoner EUR med en total löptid på högst fyra år för var och en av respektive kontraktsparter. Parlamentet påminner om att både att rädda migranter i nöd vid den yttre gränsen och att tillhandahålla teknisk utrustning för att säkerställa gränsförvaltning är väsentliga delar av byråns uppdrag och uppmuntrar byrån att fortsätta följa tillämpliga upphandlingsregler när den köper in teknisk utrustning.

Förebyggande och hantering av intressekonflikter samt etik och transparens

31. Europaparlamentet noterar bristerna i byråns befintliga åtgärder när det gäller transparens, förebyggande och hantering av intressekonflikter samt skydd av visselblåsare. Parlamentet noterar att visselblåsarstrategin antogs den 18 juli 2019 och trädde i kraft den 1 augusti 2019. Parlamentet beklagar att alla styrelseledamöters meritförteckningar och intresseförklaringar inte offentliggörs på byråns webbplats. För att öka transparensen uppmanas byrån med eftertryck att offentliggöra meritförteckningarna och intresseförklaringarna för samtliga styrelseledamöter, den verkställande direktören och den vice verkställande direktören och att rapportera till den ansvarsfrihetsbeviljande myndigheten om de åtgärder som vidtagits i det avseendet.

32. Europaparlamentet framhåller byråns ökade deltagande i nya typer av upphandlingar av och anbudsförfaranden för tjänster, utrustning, utlagda projekt och studier i syfte att uppfylla bestämmelserna i förordning (EU) 2019/1896. Parlamentet påminner om att avtalet mellan Europaparlamentet och kommissionen om öppenhetsregistret för organisationer och egenföretagare som är involverade i utformningen och genomförandet av EU:s politik ([6]) (*2014 års interinstitutionella avtal*) grundar sig på artikel 295 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Parlamentet påminner om att 2014 års interinstitutionella avtal är bindande för parlamentet och kommissionen. Parlamentet påminner om att Europeiska rådet och rådet i punkt 35 i 2014 års interinstitutionella avtal uppmanas att ansluta sig till registret, medan unionens övriga institutioner, organ, kontor och byråer uppmuntras att använda den ram som skapas genom det avtalet. Parlamentet noterar att byrån aldrig officiellt informerade det gemensamma sekretariatet om ett beslut att använda öppenhetsregistret. Parlamentet uppmanar byrån att inrätta ett enhetligt och officiellt register för att skapa transparens vad gäller kontakterna med tredjepartsintressenter i enlighet med

([6]) EUT L 277, 19.9.2014, s. 11.

artikel 118 i förordning (EU) 2019/1896. Parlamentet välkomnar att byrån håller på att utveckla sitt eget öppenhetsregister för att undvika oklarheter när det gäller dess samverkan med tredjepartsintressenter i samband med upphandlingar av och anbudsförfaranden för tjänster, utrustning eller projekt och studier som lagts ut på entreprenad. Parlamentet uppmanar kommissionen att hjälpa byrån att fastställa en lämplig ram för registret som ger rättslig klarhet när det gäller transparensregler samtidigt som hänsyn tas till de särskilda känsliga och säkerhetsmässiga krav som byråns verksamhet kräver.

33. Europaparlamentet noterar med stor oro att byrån under perioden 2018–2019, enligt journalistiska undersökningar baserade på handlingar som byrån tillgängliggjort i enlighet med relevant lagstiftning om informationsfrihet, har haft flera möten med företrädare för branscher som är relevanta för byråns verksamhetsområde, varav 70 % var möten med företrädare för företag som inte är upptagna i unionens öppenhetsregister. Parlamentet noterar att byrån höll möten med flera företag inom området för militär teknik, övervakning och biometri under sina så kallade branschdagar 2019, däribland företag som inte har registrerat sig i unionens öppenhetsregister. Parlamentet beklagar djupt att byrån inte gav parlamentet korrekt information om möten med lobbyister under 2019. Parlamentet uppmanar byrån att uppdatera sin öppenhetspolitik för att säkerställa systematiskt offentliggörande av information om möten med företrädare för relevanta branscher med uppgift om mötenas omfattning och varaktighet samt tidpunkten för dem och att undvika att träffa företag som inte är registrerade i unionens öppenhetsregister. Parlamentet uppmanar byrån att rapportera till den ansvarsfrihetsbeviljande myndigheten om de framsteg som görs i detta avseende senast i juni 2021.

34. Europaparlamentet understryker att den nuvarande etiska ramen för unionens institutioner, organ, kontor och byråer har avsevärda brister på grund av att den är fragmenterad och på grund av att samordningen mellan befintliga bestämmelser är bristfällig. Parlamentet framhåller att dessa frågor bör hanteras genom att man inrättar en gemensam etisk ram som säkerställer att höga etiska standarder tillämpas vid unionens alla institutioner, byråer, kontor och organ.

35. Europaparlamentet understryker att vissa tjänstemän fyller i förklaringar om avsaknad av intressekonflikter och tillhandahåller egna bedömningar med avseende på respekten för etiska normer. Parlamentet betonar dock att sådana egna förklaringar och bedömningar inte är tillräckliga och att det därför behövs ytterligare kontroller.

Internkontroller

36. Europaparlamentet noterar att byråns inspektions- och kontrollenhet i enlighet med planen för 2019–2020 för efterhandskontroller av bidrag som i sin helhet har betalats ut har genomfört inspektioner i 8 medlemsstater och 10 institutioner.

37. Europaparlamentet noterar att kommissionens tjänst för internrevision (IAS) 2019 granskade it-styrningen och projektförvaltningen, vilket resulterade i två ”mycket viktiga” och två ”viktiga” rekommendationer som godtogs av byrån, och att en handlingsplan för genomförandet av dessa rekommendationer antogs och lades fram för IAS.

38. Europaparlamentet noterar att per den 5 februari 2020 har fem rekommendationer status som ”klara för översyn” och avvaktar ett slutgiltigt beslut från IAS, och att 11 rekommendationer har status som ”pågående” och fortfarande måste genomföras.

39. Europaparlamentet beklagar djupt att det med avseende på uppföljning av revisionsrättens iakttagelser från det föregående året framgår att byrån saknar en policy för känsliga befattningar, genom vilken känsliga arbetsuppgifter identifieras och hålls uppdaterade och genom vilken det fastställs lämpliga åtgärder för att motverka risken för att egenintressen gynnas. Parlamentet noterar att det av byråns svar framgår att ett utkast till policy färdigställdes 2019, men att det med hänvisning till en eventuell omprövning drogs tillbaka och skulle diskuteras och antas under tredje kvartalet 2020. Parlamentet uppmanar med kraft byrån att anta och genomföra policyn så snart som möjligt för att leva upp till byråns egna normer för internkontroll. Parlamentet uppmanar byrån att rapportera till den ansvarsfrihetsbeviljande myndigheten om de framsteg som görs på det området senast i juni 2021.

40. Europaparlamentet uppmanar byrån att snarast vidta korrigerande åtgärder med avseende på alla kvarstående iakttagelser från revisionsrätten, bland annat att anta och genomföra en policy för känsliga befattningar i linje med byråns egna normer för internkontroll, hantera risken för dubbelfinansiering från Fonden för inre säkerhet, som förvaltas av kommissionen, och finansiering från byrån, och ta itu med nivån på överföringarna, som fortfarande är hög.

41. Europaparlamentet upprepar sin uppmaning till byrån att i all sin verksamhet säkerställa full transparens och full respekt för de grundläggande rättigheterna. Parlamentet betonar att byråns förstärkta mandat bör gå hand i hand med en förstärkning av mekanismerna för att säkerställa full respekt för de grundläggande rättigheterna. Parlamentet konstaterar att brottsbekämpningen är beroende av allmänhetens förtroende och kräver transparens. Parlamentet betonar vidare att utövandet av befogenheter kräver en hög grad av ansvar och tillbörlig aktsamhet. Parlamentet påminner alla berörda parter om att de ömsesidigt måste respektera varandras befogenheter och delta i konstruktivt samarbete för att övervinna de utmaningar som är knutna till byråns snabba expansion och fortsätta att fullgöra byråns uppdrag och strategiska mål.

Övriga kommentarer

42. Europaparlamentet noterar, mot bakgrund av den ansvarsfrihetsbeviljande myndighetens iakttagelser och kommentarer om uppförandet av den nya huvudkontorsbyggnaden och inrättandet av en Europaskola i Warszawa, att byrån 2019 tilldelades en lämplig tomt av de polska myndigheterna och att arbetet med att planera för byggandet av specialutformade lokaler för byråns huvudkontor senast i slutet av 2024 pågår, och att ackrediteringen av Europaskolan pågick under 2020 och att skolan meddelat att den är beredd att inleda en del av sin verksamhet från läsåret 2020/2021.

43. Europaparlamentet uppmanar byrån att fortsätta att öka samarbetet och utbytet av god praxis med andra av unionens organ, kontor och byråer i syfte att förbättra effektiviteten när det gäller personalresurser, fastighetsförvaltning, it-tjänster och säkerhet.

44. Europaparlamentet noterar att alla fyra pågående rättsfall fick en lösning i slutet av 2019, och att resultatet i samtliga fall var till byråns fördel. Parlamentet är djupt oroat över att byrån har beordrat att rättsliga avgifter på 23 700 EUR ska drivas in från två personer i tribunalens mål T-31/18 om begäranden om tillgång till handlingar. Parlamentet noterar att tribunalen har sänkt beloppet till 10 520 EUR. Parlamentet betonar att det faktum att det civila samhället åläggs alltför höga rättsliga avgifter har en dämpande effekt på det civila samhällets tillgång till rättslig prövning när det gäller tillgången till handlingar, som är en grundläggande rättighet som fastställs i artikel 42 i stadgan och undergräver rätten till ett effektivt rättsmedel enligt artikel 47 i stadgan. Parlamentet uppmanar byrån att dra tillbaka sitt krav på kostnadstäckning i detta fall och att i framtiden avstå från att söka ersättning för kostnader för externa advokater från sökande i domstolsmål som bygger på begäranden om tillgång till information.

45. Europaparlamentet noterar de upprepade anklagelserna om att byrån varit delaktig i de grekiska myndigheternas kränkningar av de grundläggande rättigheterna beträffande dess inblandning i avvisningarna av migranter. Parlamentet påminner om att byrån har fått i uppdrag att kontrollera gränserna samtidigt som man ska se till att gränskontrollerna genomförs i enlighet med de grundläggande rättigheterna, konventionen angående flyktingars rättsliga ställning, i enlighet med förordning (EU) 2016/399 ([7]) och förordning (EU) 2019/1896, vars artikel 46 förpliktigar den verkställande direktören att tillfälligt avbryta, avsluta eller besluta att inte inleda verksamhet om de grundläggande rättigheterna kränks. Parlamentet noterar inrättandet av arbetsgruppen för grundläggande rättigheter och rättsliga operativa aspekter i Egeiska havet (arbetsgruppen FRaLO). Parlamentet noterar att arbetsgruppen FRaLO identifierade tretton relevanta incidenter som senare undersöktes – åtta klargjordes enligt slutrapporten ([8]) från Frontex styrelses arbetsgrupp och fem var fortfarande under behandling. Parlamentet betonar att arbetsgruppen för granskning av Frontex, som inrättats av parlamentets utskott för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor, måste involveras för att fullständigt klargöra incidenterna. Parlamentet uppmanar byrån att regelbundet informera parlamentet om byråns arbete vid de yttre gränserna. Parlamentet välkomnar att byrån har antagit en färdplan för att genomföra rekommendationerna från arbetsgruppen FRaLO och bemöta anklagelserna med en tydlig tidsplan och mycket specifika mål ([9]).

([7]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 av den 9 mars 2016 om en unionskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna) (EUT L 77, 23.3.2016, s. 1).

([8]) Grundläggande rättigheter och rättsliga operativa aspekter i Egeiska havet, slutrapport från Frontex styrelses arbetsgrupp, 1 mars 2021 (https://frontex.europa.eu/assets/Key_Documents/MB_Documents/Agenda_Point_WG_FRaLO_final_report.pdf).

([9]) Frontex pressmeddelande 2021.03.05 – Färdplan för att ta itu med rekommendationerna i den preliminära rapporten från styrelsens arbetsgrupp för grundläggande rättigheter och rättsliga och operativa aspekter. https://frontex.europa.eu/media-centre/news/news-release/roadmap-addressing-recommendations-of-management-board-working-group-lBZxAh

46. Europaparlamentet välkomnar byråns beslut att avbryta sin verksamhet vid den ungerska gränsen efter domstolens dom av den 17 december 2020 i mål C-808/18 ([10]). Parlamentet noterar dock att påståendena om de ungerska myndigheternas utbredda olagliga avvisningar av migranter redan grundligen hade dokumenterats av den icke-statliga organisationen ungerska Helsingforskommittén. Parlamentet beklagar därför den långsamma takten i byråns åtgärder.

47. Europaparlamentet noterar Olafs utredning av byrån. Parlamentet noterar att arbetsgruppen för granskning av Frontex kommer att övervaka alla aspekter av byråns verksamhet. Parlamentet uppmanar byrån att omedelbart informera Europaparlamentets ledamöter om resultatet av Olafs utredning på ett lämpligt och lagligt sätt, med respekt för informationens konfidentiella karaktär och bestämmelserna om uppgiftsskydd.

48. Europaparlamentet ser med oro på kommissionens reaktion på påståendena om att byrån kränker de grundläggande rättigheterna. Parlamentet uttrycker sin oro över den uppenbara bristen på konstruktiv och effektiv kommunikation och på samarbete mellan kommissionen och byrån. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen och byrån att förbättra sin kommunikation och sitt samarbete utan onödigt dröjsmål. Parlamentet uppmanar kommissionen att tillhandahålla rättslig vägledning för att säkerställa lämpliga, lagliga och snabba förfaranden för kritiska situationer vid de yttre (sjö)gränserna med tanke på de komplexa geopolitiska utmaningar som dessa insatser medför.

49. Europaparlamentet konstaterar att byrån, förutom att ha vuxit avsevärt både vad gäller budget och personal, också i grunden har ändrat karaktär, något som bäst kännetecknas av att personal i kategori 1 i den permanenta kåren kan bära vapen och uniform. Parlamentet noterar att dessa unika egenskaper särskiljer byrån från alla unionens övriga organ, kontor och byråer. Parlamentet uppmanar därför kommissionen och medlemsstaterna att i samarbete med de Schengenassocierade länderna fastställa en djupgående rättslig ram som ger tydlig vägledning om alla aspekter av byråns specifika och unika verksamhet.

50. Europaparlamentet noterar att Europeiska ombudsmannen på eget initiativ inledde en undersökning av byråns klagomålsmekanism för dem som anser att deras grundläggande rättigheter har kränkts i samband med byråns insatser. Parlamentet uppmanar byrån att samarbeta fullt ut med denna undersökning och att rapportera om hur den kommer att genomföra Europeiska ombudsmannens rekommendationer.

51. Europaparlamentet påpekar att det behövs ett sammansatt tillvägagångssätt för att göra webbplatserna för unionens institutioner, byråer, kontor och organ tillgängliga för personer med olika typer av funktionsnedsättning, i enlighet med direktiv (EU) 2016/2102 ([11]), inbegripet tillgång till nationella teckenspråk. Parlamentet föreslår att organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning ska delta i denna process.

52. När det gäller andra övergripande iakttagelser som utgör en del av beslutet om ansvarsfrihet hänvisar Europaparlamentet till sin resolution av den 29 april 2021 ([12]) om byråernas verksamhetsresultat, ekonomiska förvaltning och kontroll.

53. Europaparlamentet framhåller att de farhågor som 2019 identifierades med avseende på byråns förvaltning inte ifrågasätter byråns existens, legitimitet eller mandat. Parlamentet anser fortsatt att byrån är ett viktigt verktyg i förvaltningen av unionens yttre gränser och att den har en skyldighet att säkerställa att Schengenområdet och den fria rörligheten inom unionen fungerar som de ska. Parlamentet förväntar sig att byrån till fullo kommer att genomföra rekommendationerna från arbetsgruppen FRaLO och att för den ansvarsfrihetsbeviljande myndigheten lägga fram konkreta åtgärder med en tydlig tidsplan för när man kommer att ta itu med de identifierade problemen. Parlamentet anser att dessa åtgärder är en absolut förutsättning för att byrån ska beviljas ansvarsfrihet.

([10]) Domstolens dom av den 20 december 2020 i mål C-808/18, kommissionen mot Ungern, ECLI:EU:C:2020:1029.

([11]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2102 av den 26 oktober 2016 om tillgänglighet avseende offentliga myndigheters webbplatser och mobila applikationer (EUT L 327, 2.12.2016, s. 1).

([12]) Antagna texter, P9_TA(2021)0215.